

SIMPOZIJ

MED INDIVIDUALNOSTJO IN DRUŽBENOSTJO

Idejno in vsebinsko zasnovo simpozija Med individualnostjo in družbenostjo, ki je potekal 15. 5. 2019 v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani, je pripravila Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo Mestne knjižnice Ljubljana. Usmerjen je bil v raziskovanje razpetosti med posameznikom in družbo. Ta aktualna problematika se med drugim zrcali tudi v sodobnih domačih in prevedenih večnaslovniško zastavljenih književnih delih. Simpozij je sledil rdeči niti letošnjega, 47. cikla Strokovnih sred¹, ki se posveča bralnim izhodiščem posameznika v okviru možnosti, ki jih strokovno izhodišče mladinskega knjižničarstva »prava knjiga pravemu bralcu ob pravem času« ponuja danes.

O simpozijiski temi so razpravljale prepoznavne družbenoangažirane pisateljice Janja Vidmar, dr. Cvetka Sokolov, mag. Suzana Tratnik, likovna umetnica Samira Kentrić, literarna kritičarka in kulturna novinarka Maja Šučur, sociologinja in antropologinja Nika Kovač, študentka prava Kristina Krajnc, filozof in sociolog Filip Muki Dobranič. Zadnji trije referenti so bili predstavniki mlade generacije, družbeni aktivisti in prostovoljci ali promotorji različnih področij umetnosti v družbi. Uvodna referata sta pripravila dr. Mirjana Ule in Slavko Pregl. Na simpoziju je tako sodelovalo 10 referentov z različnih strokovnih področij. Med njimi so v strokovni javnosti že zelo prepoznavna avtorska imena, pa tudi mladi, s katerimi je MKL na tem dogodku sodelovala prvič. Eni in drugi mlade nagovarjajo k druženju s kakovostnimi knjigami in avtorji in jih z različnimi dogodki spodbujajo k razmisleku o svobodi, umetnosti, sodobnem svetu, mestu mladega človeka v njem in iskanju realnih možnosti, ki bi vodile k večji pravičnosti in enakopravnejši družbi.

Udeležence sta z nagovoroma pozdravili direktorica MKL mag. Teja Zorko in mag. Tilke Jamnik, predsednica Slovenske sekcije IBBY. V imenu Pionirske je z referatom sodelovala mag. Darja Lavrenčič Vrabec, ki je bila tudi moderatorica simpozija.

Simpozijiski prispevek Pionirske je izpostavil kontroverzne vidike mladinske literature v pomenu napetosti, ki vznikajo ob trku med individualnostjo in družbenostjo. To nasprotje se razrašča v številna vprašanja in dileme, kadar individualno

¹ Strokovne srede so nacionalni projekt izobraževanja mladinskih in šolskih knjižničarjev ter širše zainteresirane strokovne in laične javnosti, ki jih zanima vzgoja za kakovostne mladinske knjige in kakovostno branje. Potekajo v organizaciji Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo vsako drugo sredo v mesecu.

na sebi lasten, izviren način, hote ali nehote, preizkuša meje konvencij in družbenih postulatov ter ruši tabuje in stereotipe, ki so globoko vpeti v družbeno tkivo.

Pionirska je ob tem dogodku pripravila tudi bogat spremljevalni seznam mladinskih literarnih del, ki jih je razporedila v dva sporočilno nasprotujoča si izbora:

- dela, ki utrjujejo družbeno konvencionalnost in poglobljajo konformizem ob pomoči različnih oblik potrošništva, kjer ima pomembno vlogo tudi sodobna informacijska tehnologija (seksizem, stereotipne spolne vloge, narcisoidnost, priljubljenost, dobrotelost, mladost in lepota, tekmovalnost, borbenost, agresivnost, uspešnost ipd.).
- družbenokritična besedila, ki izhajajo s stališča nestrinjanja z »reševanjem« trenutno najbolj perečih družbenih problematik (odnosa sodobne družbe do mladih, kulture, intelektualne svobode, posameznika do izbire, vprašanja smisla, človečnosti, človekovih pravic, svobode izrekanja, enakih možnosti, perspektive participacije in družbene vključenosti ter odnosa do smrti, staranja, tujosti, drugačnosti ipd.).

S seznamom literature, ki podpira razmislek o simpozijskem naslovu, smo opozorili tudi na tisti vidik kontroverznega v mladinski literaturi, ki povzroča neprizanesljive in polemične odzive na njena včasih tudi brezobzirno odkritosrčna sporočila. To so lahko kritična nestrinjanja bolj ali manj vplivnih družbenih skupin (staršev, strokovnjakov, inštitucij ...), ki vzbujajo različne, tudi zgrožene odmeve v javnosti.

Ker smo se v prispevku osredotočili na prevedeno mladinsko leposlovje, o izvirnem slovenskem pa so spregovorili avtorji sami, smo kot primer izpostavili poučna sporočila Ameriškega bibliotekarskega združenja. Ta v okviru Urada za intelektualno svobodo (OIF) od leta 2001 objavlja sezname 10 najbolj »spornih/prepovedanih« knjig, da bi javnost seznanili s cenzuro v knjižnicah in šolah in opozorili na prepovedane, s knjižnih polic in učnih programov umaknjene leposlovne knjige za otroke, mlade in mlade odrasle/odrasle. Na njih so se znašla tako klasična kot sodobna dela, slikaniške izdaje, fantastika, humor ipd., njihova verodostojnost pa je bila izpodbijana iz različnih (včasih tudi nenavadnih) razlogov (žaljivega jezika, starosti neprimerne ali sporne vsebine, zaradi izpostavljene spolnosti, nasilja, homoseksualnosti, samomorilnosti, okultnih ali satanističnih tem, verskih ali ideoloških stališč ...).

V reviji so objavljeni vsi pisno oddani prispevki.

Between individuality and sociality (symposium)

The idea and contentual concept of the symposium titled *Between individuality and sociality*, held on May 15, 2019 in the Oton Župančič Library in Ljubljana, was prepared by the Pionirska – Centre for Children's Literature and Librarianship of the Ljubljana City Library. The symposium was focused on the research of dichotomy between individual and society. This currently very relevant topic is also reflected in contemporary domestic and translated literary works, addressed to different categories of readers.

There were 10 participants from different fields of expertise at the symposium: socially engaged writers, visual artist, literary critic and journalist specialized in culture, sociologist and anthropologist, law student, philosopher and sociologist. Some of them are already established names in expert public, for some this event was their first cooperation with the Ljubljana City Library. Both groups are active in promoting quality books and authors for the young; by organizing

different events they try to stimulate them to reflect upon issues like freedom, art, contemporary world, the status of young people in this world, as well as to search for real solutions leading to greater justice and more equal society.

At this occasion Pionirska also prepared a rich accompanying list of children's literature, divided into two opposing groups with regard to their message to young readers:

- works promoting social conventionalism and deepening conformism through different forms of consumership with the significant role of contemporary information technology (sexism, sexual stereotypes, narcissism, popularity, charity, youth and beauty, competitiveness, combativeness, aggression, success ... etc.).
- socially critical texts, based on the viewpoint of disagreeing with the way currently most pressing social problems are being "solved" (contemporary society's attitude towards the young, culture, intellectual freedom, individual freedom of choice, issues of sense, humanity, human rights, freedom of speech, equal chances, participation and social inclusion, along with attitude towards death, ageing, strangers, otherness etc.)

The magazine brings all the papers, submitted in the written form.

Darja Lavrenčič Vrabec

Darja Lavrenčič Vrabec